

Wiadomości Adwokatury 30 września 2016 r.

Możliwość skreślenia z listy aplikantów zgodna z Konstytucją

Trybunał Konstytucyjny rozpatrzył 27 września br. skargę konstytucyjną byłego aplikanta adwokackiego, który zaskarżył przepis ustawy Prawo o adwokaturze umożliwiający skreślenie z listy aplikantów w okresie pierwszych dwóch lat aplikacji, jeśli ORA stwierdzi nieprzydatność aplikanta do wykonywania zawodu adwokata. TK uznał, że przepis jest zgodny z Konstytucją (SK 11/14).

Konstytucyjne gwarancje prawa do nauki nie wykluczają istnienia mechanizmów oceny aplikantów. Nakazują przeprowadzenie ocen z uwzględnieniem indywidualnych osiągnięć aplikantów i ich zdolności przydatnych do wykonywania zawodu adwokata – orzekł Trybunał.

Skarga konstytucyjna dotyczyła aplikanta adwokackiego, który w trakcie pierwszego roku aplikacji dwukrotnie – w terminie zasadniczym i poprawkowym – uzyskał negatywną ocenę z kolokwium rocznego. W wyniku tego okręgowa rada adwokacka zdecydowała o skreśleniu go z listy aplikantów adwokackich z uwagi na nieprzydatność do wykonywania zawodu adwokata.

Skarżący uznał, że skreślanie z listy wyłącznie na podstawie negatywnego wyniku kolokwium rocznego stanowi nieproporcjonalne ograniczenie wolności wykonywania zawodu (art. 65 ust. 1 Konstytucji) oraz wolności nauki (art. 70 ust. 1 Konstytucji). Zarzucał również, że sformułowanie „nieprzydatny do wykonywania zawodu adwokata” jest nieprecyzyjne i narusza przez to zasadę określoności i zrozumiałości przepisów prawnych.

Trybunał Konstytucyjny uznał, że specyfika wykonywania zawodu zaufania publicznego wiąże się z ochroną dóbr o szczególnym charakterze. Aplikacja adwokacka jest ostatnim etapem przygotowania do wykonywania tego rodzaju zawodu przed rozpoczęciem jego samodzielnego wykonywania. Jest to okres mający umożliwiać uzyskanie specjalistycznej wiedzy, ale także zdobycie umiejętności praktycznych oraz rozwinięcie cech osobistych pozwalających na wykonywanie zawodu adwokata zgodnie z zasadami etyki zawodowej. TK dodał, że organy samorządowe czuwają nad właściwym przygotowaniem do zawodu, z czym wiąże się ocena predyspozycji aplikanta i ewentualne skreślenie z listy osób, które nie będą w stanie sprostać wymaganiom.

Z kolei konstytucyjne gwarancje prawa do nauki nie wykluczają istnienia mechanizmów oceny aplikanta.

Uprawnienia, które daje art. 79 ust. 2 ustawy Poa są konieczne do tego, aby adwokatami stawały się osoby dające rękojmię należytego wykonywania zawodu. Jednocześnie skreślenie z listy aplikantów nie zamyka możliwości kształcenia i doskonalenia umiejętności niezbędnych do wykonywania innego kwalifikowanego zawodu prawnika.

Jednogłośnie wyrok wydał skład pięcioosobowy, pod przewodnictwem sędziego prof. Andrzeja Rzeplińskiego, prezesa TK.

Egzamin na aplikację adwokacką - z pozytywnym

wynikiem 42,7 proc.

W tym roku na aplikację adwokacką zdało 42,7 proc. magistrów prawa, którzy podeszli do egzaminu.

Do egzaminu na aplikację adwokacką podeszło 2953 magistrów prawa. Z pozytywnym wynikiem ukończyło go 1261 osób, czyli 42,7 proc.

To niewielki wzrost, biorąc pod uwagę, że w 2015 roku egzamin z pozytywnym wynikiem zdało 37,5 proc. kandydatów. Z kolei w 2014 roku egzamin z pozytywnym wynikiem zdało 53,5 proc.

W 2016 r. najlepiej poradzili sobie magistrowie prawa w Szczecinie - 56,8 proc. pozytywnych ocen, Białymstoku - 53,7 proc. oraz Łodzi - 53 proc. Najmniej osób - procentowo - zdało w izbach w Koszalinie - 14,2 proc., w Płocku - 15 proc. i w Wałbrzychu - 23,6 proc.

W Warszawie do egzaminu przystąpiło 1089 magistrów prawa, pozytywny wynik uzyskało 466, czyli 42,7 proc.

Po 40 i więcej procent uzyskali zdający w izbach krakowskiej (49,4), lubelskiej (49,2), wrocławskiej (47,4), olsztyńskiej (44,8), kieleckiej (44), poznańskiej (43,2), opolskiej (40,9), gdańskiej (40,4) i siedleckiej (40).

Od roku 2009 kandydaci na aplikantów adwokackich i radcowskich rozwiązują taki sam test. Test dla kandydatów na aplikantów notarialnych oraz test dla kandydatów na aplikantów komorniczych są odmienne i uwzględniają specyfikę danego zawodu (testy te nie obejmują prawa karnego, zawierają zaś zagadnienia m.in. z zakresu prawa finansowego).

[\(zobacz tabelę wyników z 2016 r.\)](#)

[\(zobacz wyniki z roku 2015\)](#)

Raport IBA w ramach Przeglądu Okresowego Praw Człowieka ONZ

International Bar Association - Międzynarodowe Stowarzyszenie Prawników - sporządziło raport w ramach Przeglądu Okresowego Praw Człowieka ONZ (Universal Periodic Review - UPR) na temat sytuacji prawnej w Polsce. Raport został opracowany wspólnie przez samorządy radcowski i adwokacki, przez przedstawicieli Komisji Praw Człowieka przy Naczelnej Radzie Adwokackiej oraz Komisji Praw Człowieka Krajowej Izby Radców Prawnych.

Raport zawiera uwagi na temat sytuacji wokół Trybunału Konstytucyjnego, stanu przestrzegania praw człowieka w kontekście nowelizacji ustawy o Policji oraz reformy mediów publicznych.

W opracowywaniu raportu z ramienia Naczelnej Rady Adwokackiej uczestniczyli adw. Małgorzata Mączka-Pacholak oraz adw. Paweł Osik z Komisji Praw Człowieka przy NRA.

[\(czytaj raport IBA\)](#)

ORA w Warszawie: debata ekspercka dot. ułatwień w postępowaniach gospodarczych

Debata ekspercka dot. ułatwień w postępowaniach gospodarczych odbyła się 22 września w siedzibie Okręgowej Rady Adwokackiej w Warszawie. Spotkanie zorganizowały Sekcja Prawa Gospodarczego i Handlowego, Sekcja Prawa i Postępowania Cywilnego oraz Sekcja Arbitrażu i Mediacji.

W debacie udział wzięli przedstawiciele Ministerstwa Rozwoju -Podsekretarza Stanu p. Mariusza Haładyja, Zastępcy Dyrektora Departamentu Regulacji Gospodarczych, adw. Luiza Modzelewska oraz r. pr. Katarzyna Skrzek. Debata otworzyła p. o. dziekana izby warszawskiej, wicedziekan adw. Katarzyna Gajowniczek-Pruszyńska. Podziękowała organizatorom za ich wkład w budowanie wizerunku Adwokatury i zaangażowanie w projekty legislacyjne, podkreślając, że organizacja tego typu spotkań bez sekcji nie byłaby możliwa. Ze strony sekcji w debacie wzięli udział prelegenci: adw. Agata Rewerska - członek ORA, przewodnicząca Sekcji Prawa i Postępowania Cywilnego, adw. Łukasz Wydra - przewodniczący Sekcji Arbitrażu i Mediacji, a także dr Bartosz Karolczyk, LLM (Kancelaria Domański Zakrzewski Palinka, korporacyjnie.pl). Debata moderował i wspierał cennymi eksperckimi uwagami adw. dr Kamil Szmid, członek ORA, przewodniczący Sekcji Prawa Gospodarczego i Handlowego oraz koordynator sekcji tematycznych z ramienia ORA. Obecny był adw. dr Krzysztof Wąsowski, rzecznik dyscyplinarny izby adwokackiej w Warszawie.

Z ramienia Naczelnej Rady Adwokackiej obecni byli także: adw. Bartosz Grohman, zastępca sekretarza NRA, adw. Ziemisław Gintowt - przewodniczący Zespołu Doradców Prezesa NRA.

W dyskusji wskazano, że przewlekłe prowadzenie postępowań gospodarczych ma wpływ na płynność finansową przedsiębiorców i negatywnie odbija się na gospodarce. W dodatku przedłużające się postępowania zniechęcają skutecznie przedsiębiorców do szukania ochrony prawnej w sądach, jak i naruszają zasadę rzetelnego procesu, z którą powiązana jest zasada szybkiego i sprawnego rozwiązania sporu. Konieczne jest zatem poszukiwanie rozwiązań, które pozwolą na skrócenie czasu trwania postępowań, zwłaszcza w sprawach gospodarczych.

Przedstawiono koncepcję zmian legislacyjnych, prowadzących do wprowadzenia do polskiego procesu cywilnego pozwów zbiorowych w modelu opt-out. Podkreślano, że obecne rozwiązania w zakresie pozwów zbiorowych są dalekie od idealnych. W obecnym stanie prawnym, skala i wartość roszczeń dochodzonych w postępowaniu grupowym jest w praktyce znacznie niższa niż rzeczywista szkoda wyrządzona pewnymi zdarzeniami w skali globalnej. Przykładowo, w postępowaniach grupowych w sprawach związanych ze stosowaniem niedozwolonych postanowień umownych, formowane grupy nie obejmują nawet znacznej części wszystkich osób, wobec których klauzule abuzywne miały zastosowanie i które potencjalnie mogłyby brać udział w postępowaniu. W przypadku, gdy pojedyncze roszczenia mają niewielką wysokość, przykładowo w przypadku szkód wywołanych naruszeniem prawa konkurencji, ich dochodzenie często jest (lub wydaje się osobom poszkodowanym) nieopłacalne – tak z punktu widzenia kosztów, jak i czasu potrzebnego do uzyskania rekompensaty. Udział w postępowaniu grupowym w modelu opt-in wymaga bowiem aktywnej postawy członka grupy oraz spełnienia szeregu formalności, takich jak złożenie oświadczenia o przystąpieniu do grupy oraz przedłożenie dokumentów lub innych dowodów, które świadczą o przynależności do grupy. Interesujący głos w dyskusji nt. przebiegu postępowań grupowych zajął adw. Wojciech Jaworski.

W dalszej części debaty dyskutowano nad założeniami umów procesowych, jak również opcją wprowadzenia do polskiego procesu cywilnego elementu procesu discovery, tj. procesu ujawnienia i gromadzenia potencjalnego materiału dowodowego przez strony w ramach postępowań przygotowawczych. Adw. Luiza Modzelewska oraz r. pr. Katarzyna Skrzek przedstawiły podstawowe założenia planu Ministerstwa Rozwoju. W obecnym stanie prawnym, strony pozostające w sporze nie mają generalnej (z pewnymi wyjątkami), formalnej możliwości porozumienia się co do kwestii procesowych - inaczej niż w wielu systemach prawnych. W szczególności, brak jest podstawy prawnej do zawierania umów dotyczących postępowania dowodowego, wywołujących skutki procesowe, tj. wiążących sąd. Tymczasem, wydaje się że tzw. „umowy procesowe” mogłyby w istotny sposób usprawnić i przyspieszyć dochodzenie roszczeń, a ponadto - wywołać u stron przeświadczenie o pewności ich prawa, skoro mogłoby ono być dochodzone lub negowane jedynie w procesie o z góry ustalonych przez same strony regułach.

Dr Bartosz Karolczyk przedstawił - w sposób praktyczny - funkcjonowanie postępowania przygotowawczego w systemie amerykańskim, zwracając uwagę na szeroki zakres procesu ujawnienia i gromadzenia potencjalnego materiału dowodowego. Proces ten charakteryzuje zasada współpracy stron w dobrej wierze, która odbywa się pod nadzorem sędziego, jak i daleko idące sankcje za niewykonanie zarządzeń sądu, nie wyłączając contempt, czyli obrazy sądu. Zaledwie 2% spraw trafia na rozprawę, która rozumiana jest jako etap podejmowania decyzji, w oparciu o materiał dowodowy, zebrany w postępowaniu przygotowawczym.

Szczególnie interesujące były wywody dotyczące środków dowodowych w postępowaniu discovery, jak np. pisemne oświadczenia świadków, obowiązek ujawnienia tożsamości biegłego jak i dostarczenia pisemnej opinii biegłego w ramach postępowania przygotowawczego ("expert testimony"), czy też przesłuchiwanie świadków w kancelariach pełnomocników. Wskazywano, że powodem przedłużających się postępowań jest przede wszystkim powoływanie świadków lub biegłych dopiero na etapie rozprawy, często na zasadzie zaskakiwania strony przeciwnej. W modelu amerykańskim discovery, podstawowym założeniem jest wykluczenie tzw. pułapki procesowej. Wachlarz środków dowodowych, uznanych przez sądy, jest znacznie szerszy. Co prawda, w modelu polskim istnieje otwarty katalog środków dowodowych, jednakże sądy rzadko korzystają lub obawiają się korzystać z nietypowych środków dowodowych. Wskazano jednak, że zakres discovery jest znacznie szerszy i pozwala stroną na poznanie wszystkich argumentów znacznie szybciej niż w modelu polskim.

Adw. dr Kamil Szmid podkreślił, że proces discovery przyczyna się do ugodowego załatwienia sporu, albowiem strony - znając nie tylko swoje argumenty przedstawione w pismach, ale cały potencjalny materiał dowodowy, który strona może wykorzystać w trakcie rozprawy - skłonne są do szybszego zawarcia ugody, aby uniknąć zbędnych kosztów procesu. Wskazał także na rolę i znacznie posiedzeń przygotowawczych (pre-trial conference), jak i obowiązek konferowania stron przed, jak i w trakcie postępowania przygotowawczego, których zakres jest znacznie szerszy niż posiedzenie wyznaczone w trybie art. 207 §4 k.p.c. Podstawową zaletą posiedzeń przygotowawczych w modelu amerykańskim jest możliwość roztrząsania kwestii spornych i niespornych między stronami, zaplanowania przebiegu całego dalszego procesu, jak i możliwość wydawania zarządzeń i postępowań dowodowych np. w zakresie dokumentów oraz ustalenie, jacy świadkowie i kiedy będą wezwani na rozprawę. Obecnie - możliwości tej nie przewiduje art. 207 §4 k.p.c., który pozwala jedynie na oznaczanie porządku pism procesowych i okoliczności, które mają nimi być wyjaśnione. Zbyt wąskie ujęcie art. 207 §4 k.p.c. niweczy cele postępowania przygotowawczego, co prowadzi do efektu, w którym rozprawa przekształca się niejednokrotnie w quasi postępowanie przygotowawcze. Tymczasem, w modelu amerykańskim, przedmiotem posiedzenia przygotowawczego może być: sformułowanie i skonkretyzowanie lub uproszczenie zagadnień występujących w sprawie, wykluczenie z postępowania nieuzasadnionych lub oczywiście bezzasadnych roszczeń, twierdzeń i zarzutów; omówienie bezzasadności i konieczności przedmiotowych i podmiotowych zmian pozwu lub odpowiedzi na pozew; przedstawienie przez strony listy świadków oraz pozostałych środków dowodowych, przeznaczonych na rozprawę, jak również zakreślenie terminów na składanie pism dotyczących przebiegu postępowania przygotowawczego lub przygotowania rozprawy. Dopuszczalne

jest też uzyskanie od strony przyznania określonych faktów lub stanowiska wobec faktów czy dokumentów, które zamierza wykazać bądź wykorzystać strona przeciwna - tak, aby unikać zbędnych zastrzeżeń dowodowych w toku rozprawy (np. potwierdzenie autentyczności określonych środków dowodowych), rozstrzyganie o dopuszczalności lub niedopuszczalności dowodów, delegowanie określonych aspektów procesu na rzecz funkcjonariuszy sądowych (master), których ustalenia - po zatwierdzeniu przez sędziego - mogą być następnie przedstawione na rozprawie; rozważanie zawieszenia postępowania lub zmiany terminu rozpoczęcia rozprawy; rozważanie konsolidacji dwóch albo więcej postępowań, albo podziału rozprawy na części, celem rozstrzygnięcia zagadnień wedle kolejności ich znaczenia dla merytorycznego rozstrzygnięcia sporu; ustalenie kolejności prezentacji materiału dowodowego pod kątem ewentualnego wydania wyroku co do zasady lub wyroku częściowego.

Niewątpliwie, także taka formuła spotkań sądu z pełnomocnikami umożliwia zaplanowanie poszczególnych czynności i uniknięcie kolizji terminów, odroczenie rozprawy z powodu niestawiennictwa pełnomocnika lub świadka, a także przyspieszenie postępowania na skutek wyeliminowania wadliwych doręczeń. Adw. dr Kamil Szmid zwrócił także uwagę, że szerszy zakres ujawniania informacji ma szczególne znaczenie w kontekście implementacji dyrektywy unijnej w zakresie prywatnego dochodzenia roszczeń z tytułu naruszenia prawa konkurencji. Przykładowo, w przypadku nadużycia pozycji dominującej, stosowania uciążliwych bądź dyskryminujących warunków współpracy, jedyny dowód tej dyskryminacji lub uciążliwości może znajdować się w posiadaniu strony przeciwnej lub osoby trzeciej (konkurenta). Praktyka stosowania art. 248 i 249 k.p.c. jest w tym zakresie niewystarczająca, albowiem sądy zbyt szeroko interpretują pojęcie „tajemnicy zawodowej”, obejmując nią również tajemnice przedsiębiorstwa. Z drugiej strony, zwrócono uwagę na ryzyko „wydobycia” poufnych informacji, dotyczących konkurenta bez związku ze sprawą. Wskazać należy jednak, że proces discovery w tego typu powództwach może stanowić skuteczny efekt odstraszający, zniechęcając potencjalnego naruszcziela od stosowania tego typu praktyk, albowiem ryzykować będzie on wówczas, iż dyskryminujące lub uciążliwe praktyki będą z łatwością wykazane w trakcie procesu. Obecny stan przepisów prawa zachęca natomiast do stosowania tego typu rozwiązań, z uwagi na nieefektywny model dochodzenia roszczeń i nieadekwatne środki procesowe w ich dochodzeniu.

Adw. Agata Rewerska przedstawiła polemiczne uwagi, podkreślając, że w przeważającej części kodeks postępowania cywilnego pozwala na elastyczne korzystanie z dostępnego arsenału środków, bez konieczności ich zmiany. Podkreśliła, że dostrzegalnym wyzwaniem jest poprawa kultury pracy w sądach, jak i prowadzenie szkoleń z zakresie zarządzania sprawą. Wskazano na ogólnościową tendencję kontradiktoryjnego procesu cywilnego, w którym sędzia jest „menedżerem” sprawy. Zarazem, adw. Agata Rewerska wskazała na pewne ryzyka związane z brakiem standaryzacji umów procesowych, podkreślając, że ich treść powinna być uregulowana w przepisach bezwzględnie obowiązujących. W przypadku umów procesowych, na skutek braku wypracowanych standardów, inaczej niż w przypadku klauzul arbitrażowych, zachodzi obawa, że wiele z nich okaże się nieważnych lub nieskutecznych na etapie procesu. Szczególnie istotnym jest moment badania ważności lub skuteczności tego typu umów.

Adw. dr Kamil Szmid pokreślił, że odroczony w czasie etap kontroli następczej w stosunku do zawarcia kontraktu materialnego, może powodować, iż wiele z tych umów jako sprzecznych z prawem lub dobrymi obyczajami będzie potem w sądzie kwestionowana, co nie tylko nie przyspieszy postępowanie a wręcz może je utrudnić. Z kolei, zawieranie tego typu umów w trakcie procesu może również okazać się trudne, niemniej wskazano na praktykę zawierania umów kompromisarskich na arbitraż dopiero po powstaniu sporu.

Adw. Wiktor Niemiec podkreślił również, że istnieje ryzyko nadużywania tego typu rozwiązań na etapie kontraktowania w relacjach między przedsiębiorcami o nierównoważnej sile kontraktowej, w przypadkach gdy podpisanie kontraktu handlowego zbliżone jest do umowy adhezyjnej. Wówczas umowy procesowe, dopuszczające możliwość wyłączenia zgłaszania pewnego typu zarzutów (np. potrącenia czy możliwości powództwa wzajemnego), przerzucania ciężaru dowodu na stronę

przeciwną i wprowadzenie utrudnień dowodowych, mogą być nadużywane. Mając na uwadze powyższe, zgodzono się, że należy poszukiwać rozwiązań zabezpieczających interesy podmiotów ekonomicznie słabszych, nie tylko konsumentów.

Adw. Łukasz Wydra przedstawił zagadnienie braku zdatności arbitrażowej sporów uchwałowych spółek handlowych. Pojawiające się rozbieżności w doktrynie, nie pozwoliły jak dotychczas, wzorem innych jurysdykcji, na wypracowanie możliwości zaskarżania uchwał spółek kapitałowych przed sądem arbitrażowym. Wskazano, na potrzebę nowelizacji k.p.c. w tym zakresie i dopuszczenia wyraźnej możliwości rozstrzygania tego typu sporów przed sądem polubownym, mając na względzie w szczególności postulat pewności obrotu i szybkości postępowania arbitrażowego. Sekcja Arbitrażu i Mediacji zgodziła się partycypować w przygotowaniu stosownej koncepcji propozycji zmian i przedstawić ją Ministerstwu.

Głos zabrał również adw. Bartosz Grohman, który podkreślił potrzebę większej aktywności sądu w zarządzaniu sprawą oraz poprawę kultury prawnej w sądach. Adw. dr. Karol Pachnik przedstawił wstępną ocenę założeń dot. umów procesowych w imieniu zespołu opiniującego projekt z ramienia NRA.

Powyższy opis z pewnością nie wyczerpuje całości zagadnień omawianych na spotkaniu. Obiecujący, ekspercki przebieg debaty i wzajemne deklaracje każą spodziewać się owocnej współpracy na rzecz ukształtowania systemu prawnego tak, żeby nadążając za dynamiką przemian społecznych dawał on możliwie najsilniejsze gwarancje ochrony praw podmiotów, uczestniczących w obrocie, do których należy również sprawny i szybki przebieg postępowania.

Debata spotkała się z niezwykle dużym zainteresowaniem środowiska adwokackiego. Wzięło w niej udział blisko 100 adwokatów i aplikantów adwokackich, jak również przedstawiciele władz stołecznej i krajowej. Wszystkich tych, którym nie udało się przybyć, organizatorzy zachęcają do dzielenia się uwagami de lege ferenda na adres: sekcje@ora-warszawa.com.pl

adw. dr Kamil Szmid
Koordynator ds. sekcji tematycznych
Członek Okręgowej Rady Adwokackiej w Warszawie

Izba wrocławska obchodzi 70-lecie istnienia

Okręgowa Rada Adwokacka we Wrocławiu obchodzi jubileusz 70-lecia. Uroczystości zaplanowano na dwa dni.

W czwartek, 29 września, o godz. 18.30 zaproszeni goście będą mogli obejrzeć monodram "Zupa rybna w Odessie" w Teatrze Muzycznym Capitol we Wrocławiu.

W piątek, 30 września, w godz. 10.00 do 14.00 będzie miała miejsce ogólnopolska debata przed Krajowym Zjazdem Adwokatury, dotycząca wizerunku indywidualnego adwokata.

Od godz. 16.00 rozpocznie się oficjalna część obchodów jubileuszu. W programie przewidziano otwarcie uroczystości przez adw. Andrzeja Grabińskiego, dziekana ORA we Wrocławiu oraz wystąpienia adw. Andrzeja Zwary, prezesa NRA i zaproszonych gości. Po części artystycznej, adw. Anna Ślęzak przedstawi rys historyczny Palestry Wrocławskiej, a następnie dziekan ORA wręczy tytuły *Osobowość Adwokatury Wrocławskiej*.

Uroczystości zakończą się wieczorem biesiadą piwną.

Szczegóły programu jubileuszu na stronie ORA we Wrocławiu ([zobacz stronę](#))

([zobacz program obchodów](#))

Pielgrzymka Prawników na Jasną Górę

Ogólnopolska Pielgrzymka Prawników na Jasną Górę odbędzie się 1 października br. Zapraszamy do udziału w niej bp Piotr Sawczuk, delegat Konferencji Episkopatu Polski ds. Duszpasterstwa Prawników oraz ks. dr Tomasz Czarnocki, krajowy duszpasterz prawników.

Uroczystości rozpocznie nabożeństwo drogi krzyżowej, o godzinie 9.30 na Wałach Jasnogórskich. O godzinie 11.00 w Kaplicy Matki Bożej Jasnogórskiej odprawiona zostanie msza św. pod przewodnictwem ks. Bpa Marka Solarczyka.

Druga część spotkania rozpocznie się o godz. 12.30 w Kaplicy św. Józefa (poza murami Klasztoru). Z wykładem na temat „Miłosierdzia i sprawiedliwości – Biblia odczytana dziś” wystąpi ks. prof. dr hab. Mariusz Rosik (PWT Wrocław). Z kolei ks. prof. dr hab. Leszek Adamowicz (Katolicki Uniwersytet Lubelski im. Jana Pawła II w Lublinie) będzie mówił o „Sprawiedliwości i miłosierdziu – refleksje prawnika w Roku Miłosierdzia”. Po prelekcjach przewidziana jest dyskusja.

Więcej informacji dostępnych jest na stronie <http://www.duszp-prawn.episkopat.pl/>

Spotkanie z dr Sylwią Spurek zastępczynią RPO - zmiana terminu

Zespół do spraw Kobiet przy Naczelnej Radzie Adwokackiej w Warszawie serdecznie

zaprasza na spotkanie z dr Sylwią Spurek, zastępczynią Rzecznika Praw Obywatelskich, które odbędzie się 28 października w siedzibie Naczelnej Rady Adwokackiej.

W trakcie spotkania z Panią Rzecznik porozmawiamy o tematyce ochrony praw kobiet, w tym o możliwych ułatwieniach w wykonywaniu zawodu przez adwokatki i aplikantki adwokackie. Będzie to ostatnie spotkanie Zespołu do spraw Kobiet przy Naczelnej Radzie Adwokackiej w tej kadencji, a zatem czas będzie na podsumowania i refleksje.

Zespół do spraw Kobiet przy NRA został powołany w 2014 r. i działa przy NRA. Celem zespołu jest monitorowanie oraz wypracowywanie zasad ułatwiających wykonywania zawodu przez adwokatki i aplikantki adwokackie, zwłaszcza w okresie ciąży i pierwszych miesiącach macierzyństwa. Zespół do spraw Kobiet przy NRA powstał z myślą o działaniu pomocowym, integracyjnym i edukacyjnym dla środowiska adwokatów i aplikantów adwokackich w Polsce.

Prosimy o potwierdzenie udziału w spotkaniu do 27 października 2016 r., wyłącznie drogą elektroniczną na adres: dzial.osobowy@nra.pl.

Spotkanie rozpocznie się o godz. 17.00 w siedzibie Naczelnej Rady Adwokackiej, przy ul. Świętojerskiej 16 w Warszawie (sala konferencyjna).

Zaproszenie na bal mistrzów sportu środowisk prawniczych

Ogólnopolski bal mistrzów sportu środowisk prawniczych odbędzie się 22 października w Łodzi. Do udziału w nim zaprasza Komisja Sportu i Rekreacji Okręgowej Rady Adwokackiej w Łodzi we współpracy z Komisją Integracji Środowiskowej, Kultury, Sportu i Turystyki Naczelnej Rady Adwokackiej.

Patronat nad balem objął Dziekan Okręgowej Rady Adwokackiej w Łodzi.

Jednocześnie ogłoszone zostaną wyniki konkursu na Najlepszego Prawnika - Sportowca Roku 2015 oraz Najlepszego Adwokata - Sportowca Roku 2015. Kandydatury z grona adwokatów, komorników, notariuszy, prokuratorów, radców prawnych i sędziów, a także aplikantów, asesorów i referendarzy, którzy w roku 2015 wyróżnili się zdobyciem laurów sportowych, można przysyłać w terminie do 20 października 2016 r. na adres e:mail j.szczepaniak@dsj-legal.pl z podaniem: nazwiska i imienia kandydata, wykonywanego przez kandydata zawodu, numeru telefonu kandydata lub osoby dokonującej zgłoszenia oraz krótkim opisem osiągnięć sportowych kandydata w 2015 r.

W programie balu m.in.: pokaz slajdów, liczne konkursy z nagrodami, wręczanie pucharów, degustacja „tortu sportowego” i szereg niespodzianek.

Bal odbędzie się w Sali bankietowej „Casa de fiori” w Konstantynowie Łódzkim, przy ul. Niesięcin 37 (przedłużenie ul. Żłotno w Łodzi); www.casadefiori.pl. Początek o godz. 19:00. Koszt uczestnictwa wynosi 99,- zł od osoby.

Zgłoszeń i wpłat należy dokonywać do dnia 17 października 2016 r. przysyłając e:mail z imieniem i nazwiskiem oraz numerem telefonu na adres: j.szczepaniak@dsj-legal.pl i dokonując wpłaty na rachunek bankowy Okręgowej Rady Adwokackiej w Łodzi w PKO BP S.A. o numerze: 86 10203352

00001102 01915693 z dopiskiem „BAL MISTRZÓW SPORTU”.

Liczba miejsc jest ograniczona, decyduje kolejność zgłoszeń.

Informacji udziela oraz służy pomocą osobom chcącym znaleźć miejsca noclegowe adwokat Jarosław Szczepaniak pod nr tel. 602 124 337.

Podróż do Krainy z 1001 nocy

Komisja Integracji Środowiskowej, Kultury, Sportu i Turystyki przy NRA zaprasza na wycieczkę: Indie - Baśniowy Radżastan, która odbędzie się w dniach 29 kwietnia - 6 maja 2017 r.

W programie m.in. zwiedzanie stolicy kraju - Dehli, magicznej Agry z Czerwonym Fortem, tajemniczego Fatepur Sikri oraz baśniowego Taj Mahal. Atrakcją będzie również nocleg w Radżastańskim Pałacu. Uczestnicy wycieczki będą mieli też okazję do przejażdżki na słoniu, zasmakowania się w kuchni indyjskiej oraz zrelaksowania w SPA.

Organizatorem wyjazdu jest biuro podróży Polka Travel. Koszt wyjazdu dla grupy 40-osobowej to 3388 zł plus 738 USD.

Zainteresowane osoby proszone są o zgłoszenie akcesu uczestnictwa w wycieczce na adres mailowy adw. Jerzego Zięby: jerzy.zieba@wp.pl oraz w biurze POLKA TRAVEL na adres mailowy: polka1@polkatravel.pl w terminie do dnia 15 października 2016 r.

Wraz ze zgłoszeniem organizatorzy proszą o przesłanie do **15 października 2016 r.** kwoty 1500 pln tytułem zaliczki na bilety lotnicze i potwierdzenie świadczeń hotelowych, w tym noclegu w Hotelu Historycznym w Jaipurze na rachunek bankowy POLKA TRAVEL - konto do wpłaty zaliczki: Bank BNP BGZ PARIBAS PLN 36 1600 1273 0002 1101 9340 4001.

[czytaj zaproszenie](#)

[czytaj szczegółowy program wycieczki](#)

Seminarium nt. sytuacji osób zatrzymanych z dysfunkcjami psychicznymi

Rzecznik Praw Obywatelskich zorganizował 23 września seminarium dotyczące sytuacji osób zatrzymanych przez Policję, a przejawiających dysfunkcje psychiczne. W spotkaniu uczestniczyli m.in. adw. Małgorzata Mączka-Pacholak i adw. Paweł Osik z Komisji Praw Człowieka przy NRA.

W spotkaniu wzięli udział policjanci, lekarze i prawnicy.

Dr Adama Bodnar, Rzecznik Praw Obywatelskich, zwrócił uwagę na znaczenie szybkiego

rozpoznania, że zatrzymana osoba wymaga szczególnego traktowania z uwagi na przejawiane dysfunkcje psychiczne. Stosowna wiedza, jaką dysponują funkcjonariusze Policji, już na wstępnym etapie sprawy może pozwolić na ocenę co do poczytalności i możliwości ponoszenia odpowiedzialności karnej przez zatrzymanego – powiedział.

W trakcie dyskusji adw. Mączka-Pacholak i adw. Osik wskazywali na ważne kwestie dostępu osób z dysfunkcjami psychicznymi do pomocy prawnej po zatrzymaniu, a także na praktyczne problemy i ograniczenia związane z wyznaczeniem obrońcy z urzędu. Podnosili też potrzebę ujednolicenia praktyki lekarskiej, skupionej na identyfikacji ewentualnych dysfunkcji psychicznych u osób zatrzymanych w celu stwierdzenia, czy stan psychiczny osoby zatrzymanej pozwala jej na branie udziału w postępowaniu i prowadzenie obrony w sposób samodzielny i rozsądny. Rozmawiano także o procedurach obowiązujących w szpitalach psychiatrycznych, umożliwiających korzystanie z pomocy adwokata w formie bezpośrednich konsultacji, a także o obowiązujących procedurach w zakresie dostępu do pomocy medycznej i prawnej w przypadku zatrzymania osób przejawiających dysfunkcje psychiczne. Adwokaci zwracali też uwagę na potrzeby szkolenia, także profesjonalnych pełnomocników, w zakresie udzielania pomocy prawnej osobom przejawiającym dysfunkcje psychiczne.

Relacja z seminarium na stronie biura RPO ([zobacz relację](#))

Jubileusz adw. Stanisława Szufła z izby kieleckiej

Wieloletni dziekan Okręgowej Rady Adwokackiej w Kielcach, adw. Stanisław Szufel, obchodzi w tym roku 80. rocznicę urodzin oraz 51. rocznicę pracy zawodowej.

W 1964 roku, po aplikacji sądowej, Stanisław Szufel złożył egzamin sędziowski, a następnie odbył aplikację adwokacką. W 1969 roku został wpisany na listę adwokatów izby kieleckiej. Oprócz pracy zawodowej, którą wykonuje od 51 lat, był zaangażowany w życie samorządowe. W latach 1986-89 był wicedziekanem ORA w Kielcach, zaś w latach 1989-1995 i 2001-2007, przez cztery kadencje - dziekanem.

W latach 1995-2001 był członkiem Naczelnej Rady Adwokackiej, a przez 20 lat korespondentem "Palestry", jest również członkiem Zespołu Redakcyjnego kwartalnika "Palestra Świętokrzyska".

Jest wychowawcą wielu pokoleń aplikantów adwokackich, długoletnim wykładowcą szkolenia aplikantów. Wielokrotnie był delegatem na Krajowy Zjazd Adwokatury. Jest uznanym obrońcą w sprawach karnych, cieszy się zastrużonym poważaniem w środowisku prawniczym. Zgromadzenie Izby Adwokackiej w Kielcach w

2007 roku, w podjętej uchwale, wyraziło podziękowanie i wdzięczność Stanisławowi Szufłowi za jego wkład pracy na rzecz środowiska adwokackiego.

Poza pracą zawodową, angażuje się w działalność na rzecz organizacji społecznych oraz lokalnej społeczności. Jest także autorem książki "Trochę o sprawiedliwości, dawnej adwokaturze i życiu...", zawierającej wspomnienia najciekawszych, prowadzonych przez niego spraw.

Za swoją pracę zawodową i samorządową był wielokrotnie odznaczany, m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (2001). W 1993 roku Naczelna Rada Adwokacka przyznała mu odznaczenie *Adwokatura Zasłużonym*.

Z okazji jubileuszu, lokalne media poświęciły adw. Szufłowi artykuły. Mecenas podkreśla w wywiadach, że praca nadal pozostaje jego pasją, a w klientach stara się zawsze zobaczyć dobro. Jest przekonany, że nikt nie jest z gruntu zły i każdemu należy się druga szansa.

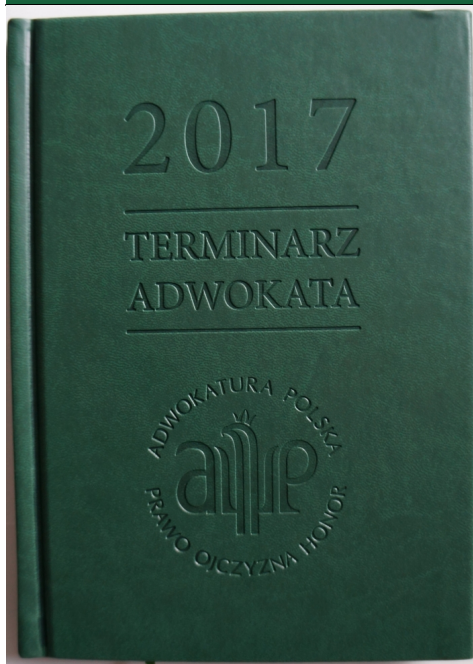
W liście gratulacyjnym adw. Andrzej Zwara, prezes NRA, podkreśla, że mecenas Szufel jest i pozostanie wzorem wspaniałej adwokackiej postawy dla wszystkich koleżanek i kolegów. "Wielu z nas uczyło się od Pnaa Mecenasa, jak sumiennie i godnie wykonywać zawód adwokata, jak swoją pracą świadczyć o tych najważniejszych dla nas wartościach".

NRA poleca Terminarz Adwokata na 2017 r.

Naczelna Rada Adwokacka poleca Terminarz Adwokata na 2017 r. z kalendarzem w ujęciu tygodniowym, z załączonymi rozporządzeniami oraz adresami izb adwokackich. Z założenia terminarz ma być udostępniany adwokatom za darmo za pośrednictwem okręgowych rad adwokackich. Koszty druku pokrywa NRA.

Z inicjatywą wydania terminarza wyszedł adw. Jerzy Dobrzański z izby olsztyńskiej.

Terminarz zawiera kalendarz w ujęciu całotygodniowym oraz przepisy mówiące o

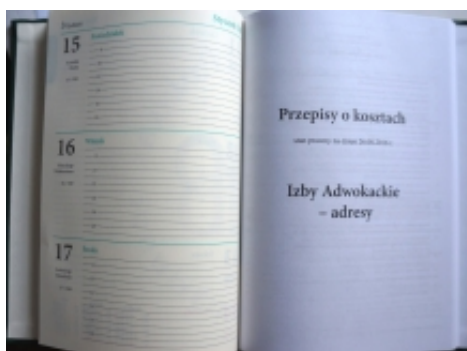

kosztach (stan prawny na dzień 26 sierpnia 2016 r.) oraz tabelę odsetek ustawowych i adresy izb adwokackich. Tych dodatków nie ma w innych kalendarzach prawniczych.

Terminarz Adwokata na 2017 r. ma zieloną okładkę z wytłoczonym logo Adwokatury Polskiej. Jego dystrybucja już się rozpoczęła. Pierwsza partia została rozdana na jesiennych zgromadzeniach izb.

Dziekani Okręgowych Rad Adwokackich proszeni są o kontakt z NRA w celu ustalenia liczby druku Terminarzy na potrzeby ich izb. Zamówienia prosimy kierować na adres mailowy kancelaria@nra.pl z tytułem "Terminarz Adwokata".

Koszt druku pokrywa Naczelna Rada Adwokacka.

Kronika Naczelnej Rady Adwokackiej

Przedstawiamy skrót wydarzeń z udziałem Naczelnej Rady Adwokackiej.

26 września, adw. Andrzej Zwara, prezes NRA oraz adw. Ziemisław Gintowt, członek NRA, wzięli udział w konferencji "Udział sędziego w debacie publicznej", zorganizowanej przez Stowarzyszenie Sędziów Polskich IUSTITIA w Warszawie.

27 września, odbyło się posiedzenie Prezydium NRA, Omówiono m.in. kwestie dotyczące organizacji Krajowego Zjazdu Adwokatury.

Adw. Jerzy Zięba z uwagi na rozpoczęcie pełnienia funkcji dziekana Okręgowej Rady Adwokackiej w Kielcach, ustąpił z funkcji członka Prezydium NRA. Adw. Andrzej Zwara, prezes NRA, w imieniu całego Prezydium podziękował adw. Jerzemu Ziębzie za wkład w pracę Prezydium NRA.

Następnie Prezydium NRA omówiło stan przygotowań do Krajowego Zjazdu Adwokatury, który odbędzie się w dniach 25-27 listopada br. w Krakowie.

Adw. Jerzy Zięba przypomniał, że wkrótce wygasną umowy gmin z adwokatami, w ramach ustawy o nieodpłatnej przedsądowej pomocy prawnej. Wskazał, że dziekani ORA powinni przypomnieć o tym fakcie adwokatom z ich izb.

Ponadto Prezydium omówiło wstępne wyniki egzaminów na aplikację adwokacką.

Adw. Bartosz Grohman, zastępca sekretarza NRA, przedstawił sprawy osobowe, które omówiło i rozstrzygnęło Prezydium. Zreferował też najistotniejsze zagadnienia wynikające z protokołów okręgowych rad adwokackich, które następnie zostały omówione przez pozostałych członków Prezydium. Prezydium przedyskutowało też kwestie finansowe, które przedstawiła adw. Mirosława Pietkiewicz, skarbnik NRA.

27 września, adw. Andrzej Siemiński, członek NRA, wziął udział w uroczystościach z okazji 77. rocznicy powstania Polskiego Państwa Podziemnego w Warszawie.

30 września, adw. Andrzej Zwara, prezes NRA, otworzył ogólnopolską konferencję naukową "Adwokatura wobec zmian w prawie cywilnym i karnym", którą zorganizował Samorząd Aplikantów Adwokackich Izby Adwokackiej w Warszawie oraz czasopismo aplikantów adwokackich *Młoda Palestra* w Warszawie.

29-30 września, adw. Andrzej Zwara, prezes NRA, wiceprezesi adw. Jacek Trela oraz adw. Jerzy Glanc, adw. Rafał Dębowski, sekretarz NRA, adw. Bartosz Grohman, zastępca sekretarza NRA, adw. Ewa Krasowska rzecznik dyscyplinarny oraz adw. Mirosława Pietkiewicz, skarbnik NRA, a także członkowie Prezydium NRA i członkowie Naczelnej Rady Adwokackiej wzięli udział w uroczystościach jubileuszu 70-lecia izby wrocławskiej.